

SİNGAPUR İle Serbest Ticaret Anlaşması Yürürlüğe Giriyor

Sercan BAHADIR*

Gümrükte Gündem

Singapur ile serbest ticaret anlaşmasının (STA) imzalanmasına ilişkin Kanun 15 Ağustos 2017 tarihinde yayınlandı ve bu anlaşma imzalanan 23'üncü STA olarak yerini aldı. Bir STA'nın yürürlüğe girebilmesi için

karşılıklı olarak iç onay süreçlerinin tamamlanması gerekiyor. 1 Ekim tarihine kadar da bu sürecin tamamlanacağı ve anlaşmanın bu tarihte yürürlüğe gireceği öngörülüyor.

Dünya ticaretinde korumacılığın tartışıldığı ve ülkemizde de ilave gümrük vergisi-gözetim konularının konuşulduğu bu dönemde Singapur ile STA imzalıyormamızın dış ticaretimiz ve ihracatımız açısından önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile toplamda yürürlükte olan STA sayımız 20 oldu.

Singapur'un gerek bulunduğu coğrafya ve Asya pazarlarına yakınlığı gerek bu coğrafyada bir lojistik merkezi gibi alt yapısının olması gerekse kimya ve teknoloji konularında önde gelen bir ülke olması nedenleriyle bu STA sadece bu ülke ile ticaret hacmimizi artırmayacak; aynı zamanda Asya pazarına açılmamamıza da katkı sağlayacağını söyleyebiliriz.

Ayrıca, bu STA'nın Avrupa Birliği (AB) ile Singapur arasında imzalanması planlanan STA'dan önce imzalanması da önem arz ediyor. Özellikle AB'nin tek taraflı olarak STA görüşmeleri yapması ve bizi dâhil etmemesi yatırım ve eşya hareketliliğinde ülkemiz aleyhine bir durum yaratıyor. Buna örnek olarak AB'nin Meksika ile yaptığı STA gösterilebilir. Ancak Singapur ile yapılan anlaşma ile bu olumsuz durumun da önüne geçilmiş oldu. Asıl temennimiz, AB ile aramızdaki Gümrük Birliği'nde yapılacak güncelleme ile AB'nin bizden bağımsız STA imzalanması sorununun yapısal olarak çözülmesidir.

Singapur İle Ticaret Hacmimizi Artırmamız Gerekliyor

Dünya ticaretinde Singapur önemli bir liman ve lojistik üssü olarak biliniyor. Singapur'un sahip olduğu bu önemli avantajdan yararlanılarak Asya pazarına açılma fırsatını da yakalamış bulunuyoruz.

Singapur önemli petrokimya ve elektronik üreticilerinden biridir. Nitekim, bu ülkeye yapmış olduğumuz ihracat ürünlerine baktığımızda da ilk sıra-

da petrokimya ürünleri alıyor. İthalat kalemlerimize bakıldığında plastikten mamul ürünler ile makine ve aksam ürünleri öne çıktığı görülüyor.

Singapur ile olan dış ticaretimizin son 5 yılda yatay bir seyir izlediği görülüyor. Yaklaşık 700 milyon USD olan toplam dış ticaretimizde ihracatımızın daha fazla olduğu görülüyor. Bu anlamda STA'nın bu ihracat rakamını daha da arttıracığı öngörülüyor.

MİLYON	2010	2011	2012	2013	2014	2015
İTHALAT	210,77	354,25	222,54	354,64	293,02	365,28
İHRACAT	594,03	840,07	444,30	355,15	370,62	432,55

Tüm Gümrük Vergileri Hemen Sıfırlanıyor

Gümrük vergileri, bazı ürünler için anlaşmanın yürürlük tarihi itibarıyla bazı ürünler içinse kademeli olarak sıfırlanıyor. Anlaşmanın 2 nolu ekinde hangi ürün grubuna hangi süre ile sıfır vergi oranının tatbik edileceği belirtiliyor. Gümrük tarife istatistik pozisyonu bazında bir muamele kategori numarası veriliyor ve aşağıdaki şekilde buna göre bir sınıflandırılması yapılıyor.

- Muamele Kategorisi – 3: Gümrük vergileri Anlaşma'nın yürürlük tarihinden itibaren her yıl için eşit olmak üzere 4 aşamada kaldırılacak; dördüncü yılın 1 Ocak günü Taraf menşeli eşya her türlü gümrük vergisinden muaf olacaktır.
- Muamele Kategorisi – 5: Gümrük vergileri Anlaşma'nın yürürlük tarihinden itibaren her yıl için eşit olmak üzere 6 aşamada kaldırılacak; altıncı yılın 1 Ocak günü Taraf menşeli eşya her türlü gümrük vergisinden muaf olacaktır.
- Muamele Kategorisi – 7: Gümrük vergileri Anlaşma'nın yürürlük tarihinden itibaren her yıl için eşit olmak üzere 8 aşamada kaldırılacak; sekizinci yılın 1 Ocak günü Taraf menşeli eşya her türlü gümrük vergisinden muaf olacaktır.

- Muamele Kategorisi – 10: Gümrük vergileri Anlaşma'nın yürürlük tarihinden itibaren her yıl için eşit olmak üzere 11 aşamada kaldırılacak; on birinci yılın 1 Ocak günü Taraf menşeli eşya her türlü gümrük vergisinden muaf olacaktır.
- Muamele Kategorisi – X: Anlaşma kapsamında indirime/sıfırlamaya konu edilmeyecektir.

Örneğin %20 gümrük vergisi olan bir Singapur menşeli ürünün kategori numarası 3 de sınıflandırılması durumunda, gümrük vergileri dört aşamada ve dördüncü yılın başında sıfırlanıyor. İlk yıl %15, ikinci yıl %10, üçüncü yıl %5 ve dördüncü yıl %0 olacaktır.

Ne Yapılmalı?

STA ile ülkemiz uzak doğu pazarına daha kolay ve hızlı giriş yapma şansı elde etti. Özellikle Singapur'un önemli bir liman ve lojistik üssü olduğu dikkate alındığında, Singapur Asya pazarına açılmada önemli bir kapı olacak gibi duruyor. Ancak bunun olabilmesi için 400 milyon USD olan ihracatımızın

arttırılması ve iki ülke ekonomik ilişkisinin lojistik odaklı bir stratejik ortaklığa (hizmet sektörünün gelişmesi açısından) dönüşmesi gerekiyor.

Singapur ile imzalanan STA ile iki ülke menşeli ürünler sıfır vergi ile dış ticarete konu olma imkânı bulunuyor. Ancak bazı ürünlerin sıfır vergi ile ithalata konu olması için belirli bir süre öngörülüyor. Bu nedenle, anlaşma yürürlüğe girdiğinde vergilerin azalma sürelerine yapılacak yatırım ve planlamalara dikkat edilmesi büyük önem arz ediyor.

Serbest ticaret anlaşmasında en önemli konu eşyaların o ülke menşeli olmasıdır. Anlaşmada ürünlerin nasıl menşei kazanacağı belirtiliyor ve ileride bir sıkıntı ile karşılaşmamak adına menşe kurallarına uymak gerekiyor. Burada eşyanın Singapur'dan gelmesinin (çıkış ülkesi) bir önemi olmadığı, aynı zamanda anlaşma kapsamında ithal edilecek ürünün o ülke menşeli olduğunun tevsik edilmesi önemli oluyor. Aksi takdirde sadece yararlanılan avantajlar geri alınmıyor, aynı zamanda idari ve adli cezalar ile karşılaşma durumu da söz konusu oluyor.